

20. 11. 2003

ID: 22339

Překážka věci rozsouzené

Rozsudek, ukládající plnění podle určité kupní smlouvy, vytváří překážku věci rozsouzené pro řízení o určení platnosti takové smlouvy, jestliže účastníci obou řízení...

Rozsudek, ukládající plnění podle určité kupní smlouvy, vytváří překážku věci rozsouzené pro řízení o určení platnosti takové smlouvy, jestliže účastníci obou řízení jsou totožní a jedná se o tutéž kupní smlouvu. Jestliže otázka platnosti takové smlouvy již byla v předchozím řízení o plnění závazně k tomu povolaným orgánem vyřešena, nelze připustit, aby v jiném řízení byla znovu otevřena a řešena popřípadě opačně.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 22 Cdo 1734/2001, ze dne 11.2.2003)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl ve věci žalobkyně S. I., a. s., zastoupené advokátem, proti žalovanému městu B., zastoupenému advokátem, o určení neplatnosti kupní smlouvy, vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 14 C 38/2000, o dovolání žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 14. června 2001, č. j. 28 Co 216/2001-55, tak, že dovolání zamítl.

Z odůvodnění :

Okresní soud v Příbrami (dále „soud prvního stupně“) rozsudkem ze dne 12. února 2001, č. j. 14 C 38/2000-38, zamítl žalobu, aby soud určil, že kupní smlouva uzavřená 23. 12. 1993 mezi žalovaným a státním podnikem S. B., jejímž předmětem byl převod vlastnického práva k pozemkům parcelních čísel 1035/1, 1035/2, 1035/9 a 1035/10 v kat. území B., je neplatná. Dále rozhodl o náhradě nákladů řízení. Soud prvního stupně vyšel ze zjištění, že 21. 12. 1993 byla mezi žalovaným jako prodávajícím a právním předchůdcem žalobkyně jako kupujícím uzavřena kupní smlouva ohledně označených pozemků za kupní cenu 1 765 680,- Kč. Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 17. října 2000, č. j. 23 Co 327/2000-101, byl potvrzen rozsudek soudu prvního stupně ze dne 7. února 2000, č. j. 17 C 116/99-82, kterým soud uložil žalobkyni, aby žalovanému zaplatila částku 1 642 438,- Kč, představující doplatek kupní ceny ze smlouvy z 21. 12. 1993. Rozsudek nabyl právní moci 10. 11. 2000. V tomto řízení soud prvního stupně posuzoval otázku platnosti této smlouvy jako otázku předběžnou a dospěl k závěru, že předmětná smlouva je platná. Jako vlastník označených nemovitostí je v katastru nemovitostí zapsána žalobkyně. Podle názoru soudu prvního stupně za této situace žalobkyně nemá naléhavý právní zájem na požadovaném určení.

Krajský soud v Praze jako soud odvolací k odvolání žalobkyně usnesením ze dne 14. června 2001, č. j. 28 Co 216/2001-55, rozsudek soudu prvního stupně zrušil a řízení zastavil a dále rozhodl o náhradě nákladů řízení. Odvolací soud ze spisu soudu prvního stupně sp. zn. 17 C 116/99 dále zjistil, že kupní smlouvou z 20. 2. 1995 uzavřenou mezi F. n. m. jako prodávajícím a S. I. s. r. o. jako kupujícím přešel do vlastnictví kupující dnem 1. března 1995 nemovitý majetek státního podniku S. B. včetně pozemků, které byly předmětem smlouvy z 21. 12. 1993. Od 3. 8. 1995 je právním nástupcem S. I. s. r. o. žalobkyně. Při rozhodování vycházel z usnesení Ústavního soudu ČR ze 7. 1. 1994, sp. zn. IV. ÚS

2/93, podle kterého, jak uvedl, „pravomocné rozhodnutí o žalobě na plnění představuje vždy překážku věci pravomocně rozsouzené pro žalobu na určení již z toho důvodu, že jím byla současně posouzena existence či neexistence určitého právního vztahu nebo práva, z něhož bylo žalováno na plnění. Žalobce tedy nemůže cestou žaloby na určení dosáhnout toho, čeho nedosáhl v předchozím sporu na plnění“. Otázka platnosti předmětné smlouvy byla vyřešena ve sporu, vedeném u soudu prvního stupně pod sp. zn. 17 C 116/99, takže jde o překážku věci pravomocně rozsouzené, která je neodstranitelným nedostatkem podmínky řízení.

Proti usnesení odvolacího soudu podala žalobkyně dovolání z důvodů, že řízení je postiženo vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, a že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Namítá, že soud prvního stupně nepřipustil provedení žádných důkazů a vycházel jen z toho, že otázka platnosti kupní smlouvy byla rozhodnuta již v jiném sporu, což mělo za následek nesprávné rozhodnutí ve věci. Soudy obou stupňů se vůbec nezabývaly námitkou, že žalované město nesplňovalo podmínky pro nabytí vlastnictví sporných pozemků, neboť pozemky nikdy neužívalo a užívat ani nemohlo, protože se nacházely uvnitř závodu žalobkyně a nebyly přístupné. Jestliže žalované město, ani jeho právní předchůdci, s pozemky nehospodářili a nesvědčilo jim ke stanovenému dni ani právo hospodaření, žalované město nemohlo podle zákona č.

[172/1991](#) Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí, nabytí vlastnické právo k těmto pozemkům. Nesouhlasí také se závěrem, že žalobkyně je právním nástupcem státního podniku S. B. Žalobkyně je právním nástupcem společnosti S. I., s. r. o. Státní podnik S. B. byl z obchodního rejstříku vymazán k 11. 11. 1996, tj. po založení společnosti S. I., s. r. o. Navrhla, aby dovolací soud zrušil rozsudky soudů obou stupňů a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný se k dovolání nevyjádřil.

Nejvyšší soud jako soud dovolací po zjištění, že dovolání bylo podáno oprávněnou osobou včas a že je přípustné, přezkoumal napadené usnesení podle § 242 odst. 1 a 3 občanského soudního řádu (dále jen „OSŘ“) a dospěl k závěru, že dovolání není opodstatněné.

Podle § 159 odst. 3 OSŘ jakmile bylo o věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být tatáž věc v rozsahu závaznosti výroku rozsudku projednávána znovu.

Citované ustanovení s ohledem na § 211 OSŘ platí i pro řízení u odvolacího soudu. Jde o překážku věci pravomocně rozsouzené (*rei iudicatae*), která brání tomu, aby věc, o níž bylo pravomocně rozhodnuto, byla znovu projednávána. Jde-li o neodstranitelnou překážku řízení, soud řízení zastaví (§ 104 odst. 1 OSŘ).

O stejnou věc, o níž již bylo pravomocně rozhodnuto, se jedná tehdy, týká-li se stejného předmětu řízení a těchže osob (k tomu srovnej též usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. března 2002, sp. zn. 22 Cdo 1646/2000, publikované v Souboru rozhodnutí Nejvyššího soudu pod C 1103). Z hlediska podmínek řízení pro zastavení řízení o určení neplatnosti kupní smlouvy z důvodu překážky věci rozsouzené není třeba zabývat se s daným případem souvisejícími otázkami hmotného práva, tedy ani otázkou, zda žalovaný byl vlastníkem jím prodané věci nebo zda žalobkyně je právním nástupcem kupujícího. Z tohoto hlediska je podstatná toliko totožnost účastníků řízení a předmětu řízení.

V daném případě není sporu o tom, že účastníci tohoto řízení jsou totožnými s účastníky řízení vedeného u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 17 C 116/99, v němž se žalovaný domáhal proti žalobci zaplacení zbývající části kupní ceny z kupní smlouvy z 21. 12. 1993 a kdy otázka platnosti této kupní smlouvy byla řešena jako otázka předběžná. Nebylo tedy žádného důvodu, aby soudy v nalézacím řízení v této věci prováděly jakékoliv dokazování ohledně věcněprávní legitimace žalovaného či právních předchůdců žalobce.

Podle názoru dovolacího soudu rozsudek ukládající plnění podle určité kupní smlouvy vytváří překážku věci rozsouzené pro řízení o určení platnosti takové smlouvy, jestliže účastníci obou řízení jsou totožní a jedná se o tutéž kupní smlouvu. Jestliže otázka platnosti takové smlouvy již byla v předchozím řízení o plnění závazně k tomu povolaným orgánem vyřešena, nelze připustit, aby v jiném řízení byla znovu otevřena a řešena popřípadě opačně. Ostatně by to bylo v rozporu s principem vázanosti pravomocným rozsudkem soudu zakotveným v § 159 odst. 2 OSŘ. I dovolací soud je vázán pravomocným rozsudkem soudu, pokud právě není předmětem jeho (přípustného) dovolacího přezkumu. V daném případě předmětem takového přezkumu rozhodnutí ve věci vedené u Okresního soudu v Příbrami pod sp. zn. 17 C 116/99 být nemůže.

Z uvedeného vyplývá, že z pohledu dovolacích námitek je usnesení odvolacího soudu správné, když z obsahu spisu jiné vady řízení, které nebyly dovolatelkou uplatněny a které by mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, zjištěny nebyly. Proto bylo dovolání zamítnuto (§ 243b odst. 2 OSŘ).

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Věcná příslušnost](#)